

Llindar

Emili BOIX-FUSTER

Societat Catalana de Sociolingüística

Em plau novament presentar un nou número de l'anuari de la Societat Catalana de Sociolingüística. El tema triat per a la part monogràfica ha estat «Llengua i poder». Tot i l'omnipresència i transversalitat de les relacions de poder en els usos lingüístics (molts lingüistes, fins i tot alguns pragmatistes, se'n desenten massa alegrement), disposem de poca recerca sobre el tema, sobre la capacitat de la llengua d'influir en el decurs dels esdeveniments. Pensem solament, i com a exemple, en els reflexos del poder en les converses entre home i dona, o en les relacions entre castellanoparlants i catalanoparlants: el catalanoparlant —especialment en les zones on més recula— té interioritzat que la seva llengua, com a institució social, és poca cosa, que no té poder en definitiva. Cinc articles formen aquesta part monogràfica.

Tres articles integren la part miscel·lània. Sis ressenyes presenten i analitzen novetats editorials en sociolingüística. L'entrevista d'aquest número presenta la personalitat de Joaquim Torres-Pla, fundador del Grup Català de Sociolingüística i especialista en demolingüística. Tanquen el volum la memòria d'activitats del 2017 de la Societat Catalana de Sociolingüística i les normes de publicació.

Pocs dies abans de tancar aquest número vam rebre dues males notícies. D'una banda, el mes de juliol ens deixà Jesús Tuson (1939-2017), valencià arrelat a Barcelona, creador del Departament de Lingüística General de la Universitat de Barcelona. Molt conegut com a gran defensor de la pluralitat lingüística. De l'altra, ara en el mes de setembre, hem de lamentar la pèrdua de Claudi Esteva Fabregat (1918-2017), gran motor de l'antropologia a Catalunya i, particularment, dels estudis sobre etnicitat. Recordem dos articles seus d'interès sociolingüístic: «Aculturació lingüística d'immigrants a Barcelona» (*Treballs de Sociolingüística Catalana*, 1977, núm. 1: 81-116) i «Immigració i confirmació ètnica a Barcelona» (*Quaderns d'Alliberament*, 1978, núm. 2/3, *La immigració als Països Catalans*: 91-116).

Just poc abans de tancar aquest volum ens arriba la notícia trista de la mort de Lluís López del Castillo (l'Hospitalet de Llobregat, 1938-2018), una de les primeres veus que en els anys foscos lluità per la renovació de la didàctica de la llengua, tant des de l'Assessoria de Didàctica del Català com des de la Facultat d'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Fou conegut tant pels manuals de català (recor-

dem, per exemple, *Faristol*, amb dibuixos deliciosos de Pilarín Bayés), com per obres més acadèmiques com *Llengua standard i nivells de llenguatge* (1976; 2a ed., 1984) o el *Gran diccionari 62 de la llengua catalana* (2000). Ferm militant d'esquerres en favor dels drets dels ensenyants (fou fundador de les primeres comissions obreres), López del Castillo, des d'una perspectiva totalment sociolingüística, va saber trencar la rigidesa normativa tan encotilladora del binomi correcte/incorrecte, va defensar l'adequació de la llengua als registres i va proposar una nova didàctica basada en el màxim respecte a la llengua de cada infant a l'escola. Hem perdut un gran treballador de la llengua.